

تاریخ: ۱۳۹۹/۰/۰

به نام خداوند جان و خرد

نام و نام خانوادگی:

زمان: ۴۰ دقیقه

کاربرگ فارسی پایه نهم، درس ستایش

نام آموزگار:

تعداد صفحه: دو

شماره دانش آموز:

۱. درس «به نام خداوند جان و خرد» با چه لحنی خوانده می شود؟

(۴) گفت و گو

(۳) ستایشی

(۲) داستانی

(۱) اندرزی

۲. بیت زیر با کدام گزینه قرابت معنایی دارد؟

«ستودن نداند کس او را چو هست میان بندگی را ببايدت بست»

(۱) حذّ من نیست ثنایت گفتن

گوهر شکر عطایت سفتن

(۲) ثنا و حمد بی پایان خدا را

که صنعتش در وجود آورد ما را

(۳) شکر گویم که مرا خوار نساخت

به خسی چون تو گرفتار نساخت

(۴) ز نام و نشان و گمان برتر است

فروزنده برترین گوهر است

۳. درستی یا نادرستی گزینه های زیر را مشخص کنید.

الف) بیت «ملکا ذکر تو گویم که تو پاکی و خدایی/ نروم جز به همان ره که توام راهنمایی» پنج جمله دارد. درست نادرست

ب) موضوع کتاب «شاهنامه فردوسی» حماسی است و در قالب «مثنوی (دوتایی)» سروده شده است. درست نادرست

۴. واژه های قافیه و ردیف را در بیت روبه رو مشخص کنید. «به بینندگان آفریننده را نبینی مرنجان دو بیننده را»

قافیه: آفریننده و بیننده

ردیف: را و را

۵. مفهوم کنایی مصراع «میان، بندگی را ببايدت بست» بنویسید.

برای بندگی باید آماده شوی.

۶. نقش دستوری واژه های مشخص شده را در بیت های زیر بنویسید.

که او برتر از نام و از جایگاه

نیابد بدو نیز اندیشه راه

مسند

نهاد

صفت شمارشی

۷. «گردان سپهر» ترکیب وصفی مقلوب است. یعنی؛ «سپهر گردان». دو ترکیب وصفی مقلوب دیگر مثال بزنید.

کهنسال (سال کهن) بزرگراه (راه بزرگ)

۸. بیت‌های زیر از کدام آرایه‌های ادبی بهره گرفته است؟

تکرار

خداوند روزی ده رهنمای

خداوند نام و خداوند جای

تضاد

ز دانش دل پیر برنا بود

توانا بود هر که دانا بود

۹. با توجه به بیت زیر، کاربرد معنایی واژه‌های «خداوند» و «مهر» را در گذشته و امروز مقایسه کنید.

خداوند ماه و ناهید و مهر»

«خداوند کیوان و گردان سپهر

خداوند در گذشته گاهی به معنای صاحب و دارنده به کار می‌رفته و مهر معنای خورشید داشته است.

ولی امروزه خداوند را به معنای پروردگار و مهر را به معنای مهربانی به کار می‌بریم.

۱۰. معنی و مفهوم بیت‌های داده شده را بنویسید.

ستودن نداند کس او را چو هست: کسی او را آنچنان که هست نمی‌تواند ستایش کند.

کزین برتر اندیشه برنگذرد

به نام خداوند جان و خرد

سخن را به نام خداوندی آغاز می‌کنم که آفریدگار جان و خرد است. اندیشه انسان از این حد نمی‌تواند بالاتر برود.

نروم جز به همان ره که توام راه نمایی

ملکا ذکر تو گویم که تو پاکی و خدایی

پروردگارا تو را یاد می‌کنم زیرا که تو پاکی و خدا هستی؛ من جز به آن راهی که نشانم داده‌ای نمی‌روم.

نام و نام خانوادگی:	اداره کل آموزش و پرورش خراسان رضوی	تاریخ: ۱۳۹۹/۰۱/۰
نام آموزگار:	کابرگ فارسی پایه نهم، فصل یکم	زمان: ۴۰ دقیقه
شماره دانش آموز:		تعداد صفحه: دو

ردیف	پرسش ها	بارم
۱	هم معنی واژه «گردان سپهر» در بیت «خداوند کیوان و گردان سپهر» فروزنده ماه و ناهید و مهر» گزینه ... است. الف) زمین گرد ب) آسمان چرخنده پ) سیاره کروی ت) فلک بی انتها	۰/۵
۲	مترادف واژه های مشخص شده به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟ راهت داده اند تا در <u>بستان</u> معرفت تماشا کنی؛ چشم باز کن تا عجایب بینی که <u>مدهوش</u> و متحیر شوی. الف) سیزه زار - شگفت ب) دشت - سرگشته پ) بوستان - بیهوش ت) باغ - سرگردان	۰/۵
۳	واژه های «جریان - جاری - مجرا» دارای یک ریشه و با هم، هم خانواده اند. درست نادرست	۰/۵
۴	درس «به نام خداوند جان و خرد» ما را به بهره گیری از طبیعت دعوت می کند. درست نادرست	۰/۵
۵	در شعر «تا کی آخر چو بنفشه سر غفلت در پیش حیف باشد که تو در خوابی و نرگس بیدار» بنفشه نماد چیست؟ نماد بی خبری و غفلت	۰/۵
۶	پیام و مفهوم بیت روبه رو را بنویسید. «به بینندگان آفریننده را نبینی، مرنجان دو بیننده را» خداوند با چشمان ظاهری دیده نمی شود.	۰/۵
۷	از دیدگاه معنایی دو واژه انعام و انعام چه تفاوتی با هم دارند؟ انعام: به معنی پاداش و نعمت انعام: به معنی چهارپایان	۱
۸	<u>هسته</u> و <u>نوع</u> وابسته های عبارت داده شده را مشخص نمایید. این درس به توصیف طبیعت و زیبایی آن می پردازد. این درس (این: صفت اشاره/ درس: هسته) توصیف طبیعت (توصیف: هسته/ طبیعت: مضاف الیه) زیبایی آن (زیبایی: هسته/ آن: مضاف الیه)	۱
۹	نام یکی از کتاب های شخصیت های ادبی زیر را بنویسید. محمد بن منور: اسرار التوحید محمد غزالی: کیمیای سعادت	۱
۱۰	برای «زبان» و «ادبیات» نمونه ای بیاورید. زبان: با طلوع خورشید، همه جا روشن می شود. ادبیات: نردبان از سر دیوار بلند صبح را روی زمین می آرد.	۱
۱۱	با توجه به درس دوم (عجایب صنع حق تعالی)، عبارت «هر یکی را آنچه به کار باید، داد» را توضیح دهید؟ خداوند به هریک از موجودات و آفریده ها آنچه را که لازم داشته، بخشیده و در اختیارشان قرار داده است.	۱

۱۲	اجزای جمله را در جدول زیر مشخص کنید.	۲															
	<table><tr><th>جمله</th><th>نهاد</th><th>مفعول</th><th>متمم</th><th>مسند</th></tr><tr><td>دوستان واقعی به انسان راه نیکبختی نشان می‌دهند.</td><td>دوستان</td><td>راه</td><td>انسان</td><td>-</td></tr><tr><td>فرزانه‌ای است با اندیشه‌های عمیق عرفانی و عواطف انسانی.</td><td>-</td><td>-</td><td>اندیشه</td><td>فرزانه</td></tr></table>	جمله	نهاد	مفعول	متمم	مسند	دوستان واقعی به انسان راه نیکبختی نشان می‌دهند.	دوستان	راه	انسان	-	فرزانه‌ای است با اندیشه‌های عمیق عرفانی و عواطف انسانی.	-	-	اندیشه	فرزانه	
جمله	نهاد	مفعول	متمم	مسند													
دوستان واقعی به انسان راه نیکبختی نشان می‌دهند.	دوستان	راه	انسان	-													
فرزانه‌ای است با اندیشه‌های عمیق عرفانی و عواطف انسانی.	-	-	اندیشه	فرزانه													
۱۳	آرایه‌های ادبی عبارت‌ها و شعرهای زیر را پیدا کنید. توانا بود هر که دانا بود ز دانش دل پیر برنا بود (تضاد) سعدیا راست‌روان گوی سعادت بردند راستی کن که به منزل نرسد کج‌رفتار (کنایه) بدان که هر چه در وجود است، همه صنع خدای تعالی است. آسمان و ماه و ستارگان و ... (مراعات نظیر) و این عالم خانه خداست و فرش وی زمین است و لکن سقفی بی ستون. (تشبیه)	۲															
۱۴	بیت‌ها و عبارت‌های زیر را به فارسی امروزی بازگردانید. ستودن نداند کس او را چو هست میان، بندگی را بپایدت بست کسی او را آن‌چنان که شایسته است نمی‌تواند بستاید، برای بندگی باید آماده شوی. کوه و دریا و درختان همه در تسبیح‌اند نه همه مستمعی فهم کند این اسرار کوه و دریا و درخت در حال ستایش خداوند هستند و هر شنونده‌ای این رازها را درک نمی‌کند. ملکا ذکر تو گویم که تو پاکی و خدایی نروم جز به همان ره که توام راهنمایی پروردگارا تو را یاد می‌کنم زیرا تو پاک و خدا هستی. فقط به آن راهی می‌روم مه تو مرا راهنمایی کنی. که تواند که دهد میوه الوان از چوب یا که داند که برآرد گل صدبرگ از خار کسی نمی‌تواند از درخت، میوه رنگین بدهد و کسی نمی‌تواند گل صدبرگ از خار بیرون بیاورد. معرفت این است که گرد خویش می‌گردم و پیوسته در خود سفر می‌کنم تا هر چه نباید، از خود دور گردانم! شناخت این است که دور خودم می‌چرخم و در درون خودم سفر می‌کنم (خودشناسی) تا هر چه بایسته‌ام نیست، از خودم دور کنم. مثل تو چون مورچه‌ای است که از جمال صورت قصر و بسیاری غلامان و سریر ملک وی هیچ خبر ندارد. داستان تو مانند مورچه‌ای است که از زیبایی ظاهری قصر و خدمتکاران بسیار و تخت پادشاهی خبری ندارد.	۶															
۱۵	شعر ستایش «شاهنامه» را که از بر کرده‌اید، بنویسید. 																

نام و نام خانوادگی:

«اول دفتر به نام ایزد دانا»

تاریخ: ۱۳۹۹ / ۰ / ۰

نام آموزشگاه:

کاربرگ فارسی پایه نهم

زمان: ۴۵ دقیقه

شماره دانش آموز:

درس سوم و چهارم

تعداد صفحه: دو

۱- با توجه به عبارت زیر، معنی واژه‌های مشخص شده به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟ (۰/۵ نمره)

«چه بسیاری کسانى که لاف دوستى مى زنند، اما در حقيقت گرگ‌هاىى در جامه گوسفندان هستند.»

(۱) سخن نرم - چمدان (۲) ادعای زیاد - لباس (۳) سخن بیهوده - چمدان (۴) سخن درشت - لباس

۲- در کدام گزینه، شمار واژه‌های نادرست با دیگر گزینه‌ها فرق دارد؟ (۰/۵ نمره)

(۱) دیگران، زبان نقد او و پنجره‌هایی هستند در برابر دیده‌گان پرسشگر وی گشوده شده‌اند.

(۲) تو از عجایب این قافل که خانه بس بزرگ است و چشم تو بس مختصر و در وی نمى گنجد.

(۳) گاهی اندرز و تعلیم با زنهار و پرهیز همراه است و نباید آن را با لهن دستوری یکی دانست.

(۴) معلم استعداد خواصی در آموزش نابینایان داشت و من هرگز با او احساس خسته‌گی نمى کردم.

۳- کدام نوع صفت می‌تواند به ترتیب در جاهای خالی قرار بگیرد؟ (۰/۵ نمره)

او مطالعه کتاب‌های را دوست دارد، ولی برای من فرش نگارین چمن و درختان سپیدار از هر چیزی است.

(۱) برتر - ساده (۲) ساده - برتر (۳) برترین - برتر (۴) برتر - برترین

۴- پیام بیت «ز آزادگان بردباری و سعی / بیاموز، آموختن عار نیست» در کدام گزینه آمده است؟ (۰/۵ نمره)

(۱) آموختن (۲) سعی (۳) بردباری (۴) آزادگی

۵- درستی یا نادرستی گزینه‌های زیر را مشخص کنید.

الف. درس‌های «مثل آینه» و «همنشین» را با لحن توصیفی می‌خوانیم. درست (۰/۵ نمره) نادرست

ب. مصراع «اشک از رخ من پاک کردن چه سود» پرسش انکاری دارد. درست (۰/۵ نمره) نادرست

۶- پرسش‌های کوتاه پاسخ

پ. منظور از واژه ایام در مصراع «همه کار ایام درس است و پند» چیست؟ روزگار (۰/۵ نمره)

ت. فعل داده شده را کامل کنید و شکل درست آن را بنویسید. {ب + افزایش: **بیفزاید**} (۵/۰ نمره)

۷- برای هریک از شخصیت‌های ادبی زیر، یک اثر منظوم معرفی کنید. (۱ نمره)

ث. جلال‌الدین مولوی (**مثنوی معنوی**) ج. سنایی غزنوی (**حدیقه الحقیقه**)

۸- اجزای جمله را در مصراع «**مار بد تنها تو را بر جان زند**» مشخص نمایید. (۱ نمره)

نهاد صفت مضاف‌الیه متمم

۹- نوع وابسته‌های گروه اسمی را در عبارت زیر مشخص کنید. (۱ نمره)

خسرو گفت: «ای پیرمرد، در موسم کهتسالی کار ایام جوانی پیشه کرده‌ای. وقت آن است که دست از این میل و آرزو برداری و درخت

مضاف الیه صفت اشاره

اعمال نیک در بهشت بنشانی، چه جای این حرص و هوس باطل است؟»

صفت پرسشی صفت بیانی

۱۰- واژه‌های مفرد را به جمع و جمع را به مفرد تبدیل کنید. (۱ نمره)

چ. غنی (**اغنیا**) ح. اصحاب (**صاحب**) خ. فرهیختگان (**فرهیخته**) د. زمینه (**زمینه‌ها**)

۱۱- نوع صفت سنجشی (برتر - برترین) را در جمله‌های زیر مشخص کنید. (۱ نمره)

ذ. انسان بی دوست غمگین است (-) ر. تنهایی از سنگین‌ترین مصائب است (**برترین**) ز. هم‌نشین تو از تو به‌تر باید (**برتر**)

۱۲- ارکان تشبیه را در عبارت زیر نشان دهید. (۱ نمره)

مصاحبت با یک دوست خوب و شکیبا همچون وزش نسیم دل‌انگیزی است که احساس آرامش و سبکی درون را در ما زنده می‌دارد.

مشبهه ادات مشبهه وجه شبه

۱۳- ضرب‌المثل «اندک اندک جمع گردد، وانگهی دریا شود» با کدام بیت درس «کار و شایستگی» ارتباط معنایی دارد؟ (۱ نمره)

همی دانه و خوشه خروار شد ز آغاز هر خوشه خروار نیست

۱۴- نادرستی‌های املائی را در گروه‌واژه‌های زیر بیابید و درستشان را بنویسید. {چهار مورد} (۲ نمره)

(مایع خنک - قراعت ابتدائی - زمزمه آب - فراق بال - تأثیر‌گزاری - همدم نیکوخال - دیدگان پرسشگر - خورسندی آدمی)

قراعت ابتدائی فراق بال تأثیر‌گزاری خورسندی آدمی

۱۵- پیام و مفهوم بیت «غنیمت شمر جز حقیقت مجوی که باری است فرصت دگر بار نیست» را بیان کنید. (۱ نمره)

قدر دوره جوانی را بدان و در جست‌وجوی حقیقت باش. زیرا جوانی یکبار وجود دارد و دیگر تکرار نمی‌شود.

۱۶- برای واژه‌هایی که زیرشان خط کشیده شده، مترادف بیاورید. (۵/۱ نمره)

ژ. به تماشای صحرا بیرون رفت (دشت) س. عیب‌ها را بی‌هیاهو باز می‌گویند (بی‌سروصدا) ش. متاع جوانی به بازار نیست (کالا)

۱۷- حکایت زیر از گلستان سعدی برگزیده شده است. آن را به نثر ساده امروزی بنویسید. (۱/۵ نمره)

«یکی از بزرگان پارسایی را گفت: "چه گویی در حق فلان عابد که دیگران در حق وی به طعنه سخن‌ها گفته‌اند؟" گفت: "بر ظاهرش عیب نمی‌بینم و در باطنش غیب نمی‌دانم."» یکی از بزرگان به فرد پارسا و پرهیزگاری گفت: نظرت درباره فلان عابد چیست که مردم با سرزنش و بدگویی درباره‌اش سخن می‌گویند. گفت در ظاهرش عیب و ایرادی نمی‌بینم و از باطنش هم اطلاعی ندارم.

۱۸- عبارت‌ها و بیت‌های زیر را فارسی روان باز گردانید. (۳ نمره)

ص. هر که با بدان نشیند اگر نیز طبیعت ایشان در او اثر نکند، به طریقت ایشان متهم گردد.

هر کسی که با انسان‌های بد نشست و برخاست کند، اگر خلق‌وخوی آن‌ها بر او اثری نگذارد به راه و روش آنها متهم خواهد شد.

ض. آینه چون نقش تو بنمود راست خود شکن آینه شکستن خطاست

هنگامی که آینه تصویر تو را به تو نشان داد و عیب‌هایت را گفت به اصلاح خودت بپرداز، زیرا شکستن آینه کار نادرستی است.

ط. در زندگی مطالعه دل غنیمت است خواهی بخوان و خواه نخوان ما نوشته‌ایم

در زندگی پرداختن به خود و احساسات خوب انسان‌ها ارزشمند است. ما این سخن را در کتابمان آورده‌ایم، می‌خواهی بخوان.

تاریخ: ۱۳۹۹ / ۰ / ۰

زمان: ۴۵ دقیقه

تعداد صفحه: دو

«آفرین جان آفرین پاک را»

کاربرگ فارسی - پایه نهم

درس ششم؛ آداب زندگانی و حکایت

نام و نام خانوادگی:

نام آموزشگاه:

شماره دانش آموز:

۱- با توجه به عبارت زیر، معنی واژه‌های (مغیلان) و (مادام) به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟ (۵/۰ نمره)

«بدان که مردم بی هنر، مادام بی سود باشد، چون مغیلان که تن دارد و سایه ندارد، نه خود را سود کند و نه غیر خود را»

(۱) درختان - پیوسته (۲) گیاه خاردار - همیشه (۳) بوته خار - شاید (۴) نوعی گل - تا زمانی که

۲- نام پدیدآورنده «قابوسنامه» چیست؟ این کتاب چه موضوعی دارد؟ (۵/۰ نمره)

(۱) قابوس دوم، تمثیل و حکمت (۲) قابوس بن اسکندر، تربیتی (۳) اسکندر، اخلاقیات (۴) عنصرالمعالی، اخلاقی و تربیتی

۳- مضارع مستمر از فعل «شاید خوانده باشی» در کدام گزینه آمده است؟ (۵/۰ نمره)

(۱) داری می‌خوانی (۲) شاید بخوانی (۳) دارم می‌خوانم (۴) داشتی می‌خواندی

۴- منظور نویسنده از «گوهر تن و گوهر اصل» در عبارت زیر چیست؟ (۵/۰ نمره)

«جهد کن که اگرچه اصیل و گوهری باشی، گوهر تن نیز داری که گوهر تن از گوهر اصل بهتر بود»

(۱) قابلیت فردی - استواری (۲) اصالت و نژاد - توانمندی (۳) توانایی ذاتی - نژاد و نسب (۴) قابلیت وجود - ارزشمندی

* درستی یا نادرستی گزینه‌های زیر را مشخص کنید. (۵/۱ نمره)

۵- عبارت «در هر که این دو گوهر یابی، چنگ در وی زن» آرایه کنایه دارد. درست نادرست

۶- «چون» در جمله «چون باز پرسند، جز راست مگوی» به معنای چگونه است. درست نادرست

۷- خواجه نصیر توسی در اخلاق ناصری، سخنان افلاطون و ارسطو را در حکمت عملی بررسی نمود. درست نادرست

۸- با مرتب کردن حروف درهم‌ریخته درون کمانک‌ها، جاهای خالی را کامل کنید. (۱ نمره)

الف. صبر کند تا آن سخن، تمام شود، پس جواب خود بگوید بروجعی که در **متقدم** طعن نکند. (ت د م م ق)

ب. اگر سؤال از جماعتی کنند که او داخل آن جماعت بود بر ایشان **سبقت** ننماید. (ق ت س ب)

۹- درباره کاربرد حرف «را» در گزینه‌های زیر توضیح دهید. (۱ نمره)

پ. بزرگی خرد و دانش راست نه گوهر را (**را: به، حرف اضافه**) ت. امیر خراسان را پرسیدند که ... (**را: از، حرف اضافه**)

۱۰- برای هر یک از واژه‌های زیر، دو هم‌خانواده بیاورید. (۵/۱ نمره)

ث. تهمت (**اتهام/ متهم**) ج. قانع (**قناعت/ اقناع**) چ. ترقی (**ارتقا/ مرقی**)

۱۱- واژه‌های «پرهیزگار» و «پرهیزکار» را از نظر معنی و ساختمان واژه (ساده - وندی - مرکب) بررسی کنید. (۱ نمره)

ح. پرهیزگار: وندی (**پرهیز + کار**) مرکب (**پرهیز + کار**)

۱۲- موارد خواسته شده را بنویسید. (۱ نمره)

خ. مضارع اخباری، سوم شخص مفرد از مصدر **گستردن: می‌گسترده** د. مضارع التزامی، اول شخص جمع از مصدر **افزودن: بیفزاییم**

۱۳- زمان و نوع فعل‌های زیر را مشخص کنید. (۱ نمره)

ذ. اگر مردم را با گوهر اصل، گوهر هنر نباشد، صحبت هیچ کس را به کار نیاید. **مضارع اخباری (نمی‌آید)**

ر. اگر طالب علم باشی، پرهیزگار و قانع باش و علم دوست و بردبار و کم سخن و دوراندیش مضارع التزامی

۱۴- مفهوم کنایی عبارت های مشخص شده را بنویسید. (۱ نمره)

ز. از دست مگذار که وی همه را به کار آید **رها نکن** ژ. کسی را که پند نشنود که او خود **اوفتد گرفتار می شود**

۱۵- مفهوم عبارت «داد ده تا داد یابی» را توضیح دهید. (۱ نمره)

س. با دیگران عادلانه و منصفانه رفتار کن تا دیگران هم با تو عادلانه و دادگرانه رفتار کنند.

۱۶- حکایت زیر از «چهارمقاله نظامی عروضی» برگزیده شده است. آن را بخوانید و به پرسش ها پاسخ دهید. (۳ نمره)

امیر خراسان را پرسیدند که تو فردی فقیر و بی چیز بودی و شغلی پست داشتی به امیری خراسان چون افتادی؟ گفت: روزی دیوان حنظله بادغیسی همی خواندم، بدین دو بیت رسیدم:

مَهتری گر به کام شیر در است شو خطر کن ز کام شیر بجوی

یا بزرگی و عزّ و نعمت و جاه یا چو مردانت مرگ رویاروی

داعیه ای در باطن من پدید آمد که به هیچ وجه در آن حالت که اندر بودم، راضی نتوانستم بود. دارایی ام بفروختم و اسب خریدم و از وطن خویش رحلت کردم. به دولت صفاریان پیوستم. هر روز بر شکوه و شوکت و لشکر من افزوده می گشت و اندک اندک کار من بالا گرفت و ترقی کرد تا جمله خراسان را به فرمان خویش درآوردم. اصل و سبب، این دو بیت بود. ش. برای هر کدام از واژه های مشخص شده یک مترادف بیاورید.

سروری - انگیزه - حالت و شکل - کوچ کردم

ص. از حکایت، دو آرایه پیدا کنید. (با ذکر جمله یا بیت)

واج آرای (ش در بیت ۱) کنایه (به فرمان خویش درآوردم)

ض. واژه ای از متن بیابید که تحول معنایی یافته باشد. سپس معنای آن را در گذشته و امروز مقایسه کنید.

دولت در گذشته به معنای نیکبختی و اقبال بوده است. ولی امروزه به مجموعه اداره کننده کشور می گویند.

۱۷- شعرها و عبارت های زیر را به فارسی روان امروزی برگردانید. (۳ نمره)

ط. در محاوراتی که به حضور او میان دو کس رود، خوض ننماید و اگر از او پوشیده دارند، استراق سمع نکنند

ظ. اقوام روزگار به اخلاق زنده اند قومی که گشت فاقد اخلاق مردنی است

ع. کم گوی و به جز مصلحت خویش مگوی چیزی که نپرسند تو از پیش مگوی

۱۸- حفظ حکایت (۲ نمره)

۱- معنی واژه‌های مشخص شده، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟ (۵/۰ نمره)

«حافظا در کنج فقر و خلوت شب‌های تار تا بود وردت دعا و درس قرآن غم مخور»

(۱) خلوت - سیاه - جادو (۲) گوشه - تاریک - دعا (۳) کنار - طولانی - دعا (۴) تنهایی - تاریک - افسون

۲- کدام گزینه زمان گروه فعلی جمله نخست را نشان می‌دهد؟ (۵/۰ نمره)

«دارم تکالیفم را در خانه می‌نویسم. ناگهان عمو و خانواده سر می‌رسند و من هنوز...»

(۱) مضارع مستمر (۲) مضارع التزامی (۳) مضارع اخباری (۴) آینده

۳- در کدام گزینه، تخلص به کار نرفته است؟ (۵/۰ نمره)

(۱) حافظ شب هجران شد بوی خوش وصل آمد شادیت مبارک باد ای عاشق شیدایی

(۲) گر مسلمانی از این است که حافظ دارد آه اگر از پی امروز بود فردایی

(۳) ای نسیم سحری خاک در یار بیار که کند حافظ از او دیده دل نورانی

(۴) نمودی چند بار از خود که حافظ عهد و پیمانم کنونت بازداشتم که ناقض عهد و سوگندی

۴- معنی درست بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟ (۵/۰ نمره)

«دور گردون گر دو روزی بر مراد ما نرفت دائماً یکسان نماند حال دوران غم مخور»

(۱) اگرچه همه روزهای زندگی مطابق خواسته ما نیست، این را بدان که شاید اوضاع زمانه همیشه یک‌جور بماند.

(۲) زندگی ما گاهی خلاف میل و گاهی موافق خواسته ماست، اما چون احوال روزگار در تغییر است، به شادی بپرداز.

(۳) اگر مدت کوتاهی روزگار با ما سازگاری نداشت، غمگین نباش، زیرا اوضاع زمانه همیشه یکسان نخواهد ماند.

(۴) در میان روزهای زندگی فقط مدت کوتاهی بر وفق مراد ماست، پس به‌خاطر تغییرات روزگار غمگین مباش.

* درستی یا نادرستی عبارت‌های زیر را مشخص کنید. (۱ نمره)

۵- مهم‌ترین آموزش غیر مستقیم حافظ این است که به ما شیوه درست نگاه کردن به زندگی را می‌آموزد. درست نادرست

۶- در زبان فارسی همه واژه‌ها یک شکل نوشتاری کوتاه‌شده دارد که معمولاً در شعر به‌کار گرفته می‌شود. درست نادرست

* جاهای خالی را با واژه‌های مناسب درس کامل نمایید. (۱ نمره)

۷- طنز نوشته‌ای است که خواننده را می‌خنداند، ولی در پی این لبخند به برخی از مسائل اجتماعی می‌پردازد.

۸- هان کلمه‌ای است که هنگام آگاه ساختن یا تأکید و هشدار به‌کار می‌رود. مترادف آن «آگاه باش» است.

۹- نام اصلی «پروین اعتصامی» و «شهریار» چیست؟ (۱ نمره)

پروین: رخشنده اعتصامی شهریار: محمدحسین بهجت تبریزی

۱۰- واژه‌های جمع را بیابید و زیر آن‌ها خط بکشید. {چهار واژه} (۱ نمره)

{روشن‌رایان - دهگان - آزادگان - افتان - خواهان - رادان - سبزیان - جادوان}

*** شعر زیر را بخوانید و به پرسش‌های ۱۱ تا ۱۴ پاسخ دهید.**

۱ همای اوج سعادت به دام ما افتد	اگر تو را گذری بر مقام ما افتد
۲ حباب‌وار براندازم از نشاط کلاه	اگر ز روی تو عکسی به جام ما افتد
۳ شبی که ماه مراد از افق شود طالع	بود که پرتو نوری به بام ما افتد
۴ به بارگاه تو چون باد را نباشد بار	کی اتفاق مجال سلام ما افتد
۵ خیال زلف تو گفتا که جان وسیله مساز	کزین شکار فراوان به دام ما افتد
۶ به ناامیدی از این در مرو بزن فالی	بود که قرعۀ دولت به نام ما افتد
۷ ز خاک کوی تو هر گه که دم زند حافظ	نسیم گلشن جان در مشام ما افتد

۱۱- نقش دستوری واژه‌های مشخص شده را در بیت نخست بنویسید. (۱ نمره)

گذر: نهاد تو: مضاف الیه

۱۲- زمان و نوع فعل‌ها را در بیت هفتم مشخص کنید. (۱ نمره)

ز خاک کوی تو هر گه که دم زند (بزند: مضارع التزامی) حافظ نسیم گلشن جان در مشام ما افتد (می‌افتد: مضارع اخباری)

۱۳- دو گروه اسمی در بیت پنجم بیابید و نوع وابسته‌های آن‌ها را بیان کنید. (۱ نمره)

خیال زلف (مضاف الیه) تو گفتا که جان وسیله مساز کزین شکار فراوان (صفت بیانی) به دام ما افتد

۱۴- شعر بالا در چه قالبی سروده شده است؟ واژه‌های قافیه را در بیت‌های نخست و سوم پیدا کنید. (۱ نمره)

قالب شعری: غزل / قافیه‌ها: دام - مقام - بام

۱۵- در بیت «عزیز مصر به‌رغم برادران غیور/ ز قعر چاه درآمد به اوج ماه رسید» چه آرایه‌هایی به کار رفته است؟ {دو آرایه} (۱ نمره)

تلمیح (داستان یوسف پیامبر)، تضاد (قعر و اوج) و جناس (چاه و ماه)

۱۶- شعرها و عبارت‌های زیر را به فارسی روان امروزی برگردانید. (۴ نمره)

ای دل غم‌دیده حالت به شود دل بد مکن وین سر شوریده باز آید به سامان غم مخور

ای دل اندوهگین حالت بهتر می‌شود نگران نباش؛ زیرا ذهن پریشان و آشفته‌ات دوباره آرام خواهد شد.

هان مشو نومید چون واقف نه‌ای از سرّ غیب باشد اندر پرده بازی‌های پنهان غم مخور

آگاه باش و ناامید نشو؛ زیرا از رازهای پنهان آگاه نیستی، در خزانه اسرار الهی سرنوشتی برایمان نوشته شده که ما از آن خبر نداریم.

ای دل ار سیل فنا بنیاد هستی برکند چون تو را نوح است کشتیبان ز توفان غم مخور

ای دل، اگر فنا و نابودی مانند سیل، پایه‌های هستی را از بین ببرد، تا زمانی که نوح کشتیبان توست، از توفان حوادث ترس و هراسی به دل را نده و نگران نباش.

غواص اگر اندیشه کند کام نهنگ هر گر نکند درّ گران‌مایه به چنگ

اگر غواص و شناگر از دهان نهنگ بترسد (از ترس گرفتاری در دهان نهنگ شنا نکند) هرگز نمی‌تواند مروارید گرانبها به دست بیاورد.

۱۷- حفظ غزل «پرتو امید» (۲ نمره)

۱۸- روخوانی درس هفتم {خواندن درست و روان، رعایت لحن و آهنگ و ایستگاه‌های آوایی} (۳ نمره)

نام و نام خانوادگی:	«ای نام تو بهترین سرآغاز»	تاریخ: ... / ... / ۹۹
نام آموزشگاه:	کاربرگ فارسی پایه نهم	زمان: ۴۵ دقیقه
شماره دانش آموز:	درس همزیستی با مام میهن	تعداد صفحه: دو

ردیف	پرسش	بارم
۱	معنی واژه مشخص شده، در کدام گزینه آمده است؟ «میهن، برای همه‌ی هم‌پوندان و باشندگانِش، مادرانه رفتار می‌کند» (۱) پیروان (۲) همکاران (۳) خویشاوندان (۴) حاضران	۰/۵
۲	با توجه به عبارت زیر، کدام گزینه نادرست است؟ «مادر گرمی گوهری است که در کارگاه آفرینش خدای مهربان همتایی ندارد. از این روست که هر چیز گرانباه را اگر بخواهند از راه همانندی بزرگ بشمارند و عزیز بدارند به مام یا مادر مانند می‌کنند.» (۱) در جمله نخست، «تشبیه» به کار رفته است. (۲) همانندی در جمله پنجم نقش مضاف‌الیهی دارد. (۳) ترکیب «چیز گرانباه»، ترکیب اضافی است. (۴) واژه مهربان، دو تلفظی است: مهربان – مهربان	۰/۵
۳	در کدام گزینه، نادرستی املائی وجود دارد؟ (تشدید جزو غلط املائی به‌شمار نمی‌رود) (۱) رفتار شوق‌انگیز – اقلیت مذهبی – پرورندگی میهن – بهره‌گیری از حس و حال (بهره‌گیری) (۲) جلوه‌های همدلی – صحنه‌های رزم – وابستگان شهدای مسیحی – آوردگاه‌ها (۳) اراده پلادین – پشتوانه شکوهمند – سرچشمه یکتایی – فراخ‌نای فرهنگی (۴) ناخوشی و گزند – شور و حرارت – پرورندگی و همزیستی – همجوشی و هم‌کوشی	۰/۵
۴	فردوسی با سرودن شاهنامه در پاسداشت زبان پارسی نقش بسیار برجسته‌ای دارد. درست نادرست	۰/۵
۵	«اهرمَن – اهریمن» گونه‌هایی از یک واژه‌اند که دارای معنای یکسانی هستند. درست نادرست	۰/۵
۶	درس «همزیستی با مام میهن» با لحن داستانی و اندرزی خوانده می‌شود. درست نادرست	۰/۵
۷	نقش دستوری واژه‌های مشخص شده را بنویسید. نقایص جسمی هرگز او را از همنشینی دلیپذیر دوستانش باز نداشت. نهاد صفت بیانی	۱
۸	فعل‌های خواسته شده را بنویسید. الف. مضارع اخباری، اول شخص جمع از مصدر «برافراشتن»: برمی‌افرازیم ب. مضارع مستمر، سوم شخص مفرد از مصدر «سرودن»: دارد می‌سراید	۱
۹	مفهوم کنایی عبارت‌های زیر را بیان کنید. پ. انگشت به دهان گذاشتن شگفت‌زده کردن ت. به جان کوشیدن با همه وجود تلاش کردن	۱
۱۰	لهجه و گویش چه تفاوتی با هم دارند؟ برای پاسخ خود نمونه‌ای بیاورید. ث. لهجه: تلفظ واژه‌های یک زبان به شیوه خاص یک منطقه (تهرانی – مشهدی – اصفهانی ...) ج. گویش: شکل‌هایی از یک زبان که هر کدام در جا و موقعیت مشخصی به کار می‌رود. (ترکی – کردی – گیلکی ...)	۱
۱۱	درک و دریافت خود را درباره عبارت زیر بنویسید. چ. ایران از آن همه ایرانیان است؛ با آرامش آن آرمیده‌اند و در آشوبش بی‌قراری کرده‌اند. ایران متعلق به همه ایرانیانی است که با آرامش آن آرام گرفته‌اند و در مشکلاتش بی‌قراری کرده‌اند.	۱

۱۲	بیت‌های زیر را از نظر رابطه تضاد معنایی واژه‌ها بررسی کنید. ح. عزیز مصر به‌رغم برادران غیور ز قعر چاه برآمد به اوج ماه رسید خ. به نزد مهان و به نزد کهان به آزار موری نیرزد جهان در بیت ج، واژه‌های چاه و ماه با هم متضادند و در بیت خ، مهان و کهان	۱
۱۳	آرایه‌های ادبی را در بیت‌ها و عبارت‌های زیر بیابید. (برای هر گزینه: یک آرایه) د. تا نشود راز چو روز آشکار تا نشویم از پدرش شرمسار (جناس) ذ. پای چو در راه نهاد آن پسر پویه همی کرد و درآمد به سر (کنایه) ر. گر تکبر می‌کنی با خواجه‌گان سفله کن ور تواضع می‌کنی با مردم درویش کن (تضاد) ز. درمی‌یابید به قد و قامت و رنگ و رخسار اگرچه بسیارند، اما رگ و ریشه همه در یک خاک نهاده شده است. (مراعات)	۲
۱۴	واژه‌هایی را که زیرشان خط کشیده شده، معنا کنید. مادران دل به مهر فرزندان گرم و تپنده می‌دارند و فرزندان در پرتو گرم و گوارای مادر جان می‌گیرند و می‌پرورند و می‌بالند. این دو را پیوندها و آوندهایی به سرچشمه‌های یکتایی می‌رساند و خوشی و ناخوشی یکی را به دیگری پیوند می‌زند. ژ. بی‌قرار س. فروغ و روشنایی ش. رشد می‌کنند ص. لوله باریک در ساختمان گیاهان	۲
۱۵	بیت‌ها و عبارت‌های زیر را به نثر روان امروزی بازگردانید. ض. همه یکدلانند یزدان‌شناس به نیکی ندارند از بد هراس ط. ندانی که ایران نشست من است جهان سربه‌سر زیر دست من است ظ. دریغ است ایران که ویران شود کنام پلنگان و شیران شود ع. چو ایران نباشد تن مباد در این بوم و بر زنده یک تن مباد غ. ایران ما به گلستانی می‌ماند که در دل و دامن خود عزیزکانی را می‌پروراند و شیرۀ جان خویش در کامشان می‌دارد.	۵
۱۶	حفظ شعر؛ صفحه ۶۱ یا صفحه ۶۴ خواندن درست و روان، رعایت لحن و ایستگاه‌های آوایی	۲

نام و نام خانوادگی:	«و خدایی که در این نزدیکی است...»	تاریخ: ... / ... / ۹۹
نام آموزشگاه:	کاربرگ فارسی - پایه نهم	زمان: ۴۵ دقیقه
شماره دانش آموز:	«راز موفقیت - آخرین پرسش»	تعداد صفحه: دو

ردیف	پرسش	بارم
۱	مترادف واژه‌ی «سیمگون» در کدام گزینه آمده است؟ با نگرستن به ماه که چون ظرفی سیمگون می‌درخشد، غرق اندیشه و خیال می‌شوم. (۱) نقره (۲) سپیدفام (۳) شفاف (۴) زیبا	۰/۵
۲	 کتابی است از ابوریحان بیرونی که نویسنده آن را به نام قابوس بن وشمگیر تألیف نمود. (۱) قابوس‌نامه (۲) کیمیای سعادت (۳) آثارالباقیه (۴) اخلاق ناصری	۰/۵
۳	کدام گزینه از عبارت «تو می‌خواهی بخوانی و من می‌خواهم بدانم» دریافت نمی‌شود؟ (۱) خواستن، راه رسیدن به دانستن است. (۲) برای تو خواندن مهم است، برای من فهمیدن (۳) هدف‌ها و خواسته‌ها متفاوت است. (۴) خواندن سرآغاز آموزش و یادگیری است.	۰/۵
۴	در کدام گزینه، نادرستی املایی وجود دارد؟ مرد بیمار با کلماتی مقطّع در برابر پرسش دوست دانشمندش با تعرّز پاسخ داد: «اینکه بدانم و بمیرم بهتر است یا نادانسته و جاهل درگزم؟» (۱) درگزم - تعرّز (۲) تعرّز - مقطّع (۳) مقطّع - جاهل (۴) جاهل - درگزم	۰/۵
۵	واژه‌های «جاودان - جاویدان» دو گونه از یک واژه‌اند که معنای متفاوتی دارند. درست نادرست	۰/۵
۶	درس «راز موفقیت و آخرین پرسش» را با لحن داستانی و توصیفی می‌خوانیم. درست نادرست	۰/۵
۷	نقش دستوری واژه‌ها را در بیت زیر مشخص کنید. چو خواهی که نامت بود جاودان (مسند) مکن نام نیک بزرگان نهان (مفعول)	۱
۸	فعل‌های خواسته شده را بنویسید. الف) گذشته ساده، اول شخص جمع از مصدر «آموختن»: آموختیم ب) گذشته نقلی، سوم شخص مفرد از مصدر «نشان دادن»: نشانده است	۱
۹	با مراجعه به درس نهم کتاب، یک ویژگی مشترک برای خواجه نصیر توسی و ابوریحان بیرونی بیابید. اهمیت به دانش و علم‌اندوزی با وجود همه مشکلات و گرفتاری‌ها	۱
۱۰	مفهوم کنایی عبارت‌های زیر را بیان کنید. پ. بر زبان راندن نام کسی معروف بودن ت. دیده به جهان گشودن به دنیا آمدن	۱
۱۱	برای هریک از واژه‌های زیر یک مترادف و یک متضاد بیاورید. ث. فروزان (درخشان / بی فروغ) ج. گمنام (ناشناخته / معروف - شناخته شده)	۱
۱۲	درک و دریافت خود را از عبارت زیر بنویسید.	۱

	چ. انسان بلند همت تا پایه‌ای بلند به دست نیاورد، از پای طلب ننشیند. (کلیله و دمنه) انسانی که خواسته والا و آرزوی بزرگ در سر دارد برای رسیدن به هدف‌هایش از هیچ تلاش و کوششی دریغ نمی‌کند.	
۱۳	آرایه‌های ادبی را در بیت‌ها و عبارت‌های زیر بیابید. (برای هر گزینه: یک آرایه برجسته) ح. جان بی جمال جانان، میل جهان ندارد هرکس که این ندارد حقاً که آن ندارد (واج‌آرایی) خ. پروانه نیستم که به یک شعله، جان دهم شمعم که جان گدازم و دودی نیاورم (مراعات نظیر) د. که گر عرشی به فرش آیی و گر ماهی به چاه افتی و گر بحری تهی گردی و گر باغی خزان بینی (تضاد) ذ. روزها می‌گذشت و هر روز درخت وجود نصیرالدین پربرتر می‌شد و بیشتر می‌آموخت. (تشبیه)	۲
۱۴	واژه‌هایی را که زیرشان خط کشیده شده، معنا کنید. چهار دیواری محضر استاد جایگاهی بود که طنین پرسش‌های او هر روز در آن می‌پیچید و همه را شگفت‌زده می‌کرد. نصیرالدین، به تشنه‌ای می‌مانست که در بیابانی خشک و زیر نور خورشید فروزان مانده است و سپس به آب می‌رسد. شب هنگام آن‌گاه که شهر توس در آرامش فرو رفته است، ساعتی کنار باغچه می‌ایستاد و به آسمان نقره‌فام می‌نگریست. ر. درگاه ز. مانند بود ژ. درخشان س. به رنگ نقره	۲
۱۵	متن زیر را بخوانید و به پرسش‌ها پاسخ دهید. پیرمردی که سال‌های عمرش به هفتاد و هفت رسیده بود، در بستر بیماری واپسین لحظات عمر را می‌گذراند. در تن رنجورش رمقی باقی نمانده بود و کم‌کم شمع وجودش به خاموشی می‌گرایید. بستگانش با چشمانی اشکبار نگران حال وی بودند. آن‌گاه که نفس او به شماره افتاده بود، دوستی فقیه و دانشمند بر بالین وی حاضر آمد و با اندوهی بسیار دست نوازش بر سرو رویش کشید. مرد بیمار از دوست دانشمندش تمنا کرد که یکی از مسائل علمی را که زمانی با وی در میان گذاشته بود، بازگوید. فقیه گفت: «ای دوست گرامی، چه جای این پرسش است؟» ش. به نظر شما برای خواندن این متن، کدام لحن مناسب‌تر است؟ برای پاسخ خود دلیل بیاورید. روایی/ زیرا حالت داستان گونه دارد. ص. متن بالا به کدام ویژگی ابوریحان بیرونی می‌پردازد؟ و یادآور کدام سخن معروف است؟ دانش‌اندوزی/ ز گهواره تا گور دانش بجوی ط. یک جمله ادبی بیابید که در آن کنایه به کار رفته باشد. نفس او به شماره افتاده بود ظ. یک جمع فارسی و یک جمع مکسر (شکسته) پیدا کنید. بستگان (فارسی) مسائل (مکسر)	۴
۱۶	– خواندن متن: روان‌خوانی، درست‌خوانی، رعایت لحن، ایستگاه‌های آوایی (تکیه، درنگ، نواخت و ...) تدرست و درام باشید	۳

تاریخ: ۱۳۹۹ / ۰ / ۰

زمان: ۴۵ دقیقه

تعداد صفحه: دو

«به نام آنکه جان را فکرت آموخت»

کاربرگ فارسی - پایه نهم

درس دهم؛ آرسی دیگر

نام و نام خانوادگی:

نام آموزگاه:

شماره دانش آموز:

۱- درس «آرسی دیگر» را با کدام لحن نمی توان خواند؟ (۵/۰ نمره)

(۱) اندرزی (۲) توصیفی (۳) گزارشی (۴) روایی

۲- هسته گروه اسمی، در کدام گزینه درست مشخص نشده است؟ (۵/۰ نمره)

(۱) در چنان حالی هراس انگیز (۲) در دهان تانک ها می سوخت

(۳) مثل یک موج خروشان شد (۴) کیست این کودک

۳- در کدام گزینه، تلمیح به کار رفته است؟ (۵/۰ نمره)

(۱) به دستان خود بند از او برگرفت سرش را ببوسید و در بر گرفت

(۲) به دستان دوستان را کیسه پرداز به زخمه زخم دل ها را شفا ساز

(۳) ورا هوش در زاولستان بود به دست تهم پور دستان بود

(۴) گلی چو روی تو گر ممکن است در آفاق نه ممکن است چو سعدی هزار دستانش

۴- عبارت زیر کدام اثر ادبی را معرفی می کند؟ (۵/۰ نمره)

«هجده باب دارد. نویسنده، کتاب را همانند گلستان سعدی به نشر آمیخته به نظم نگاشته و از آیات و احادیث و اخبار و حکمت بهره برده است.»

(۱) بهارستان (۲) منشآت (۳) پریشان (۴) روضه خلد

* درستی یا نادرستی عبارت های زیر را مشخص کنید. (۱ نمره)

۵- منظور از «سلاح» در مصراع «این طرف، تنها سلاح جنگ ایمان بود» ابزار جنگی است. درست نادرست

۶- «داد» در عبارت «در هر عمل که هست نیکوسیرتی می باید و داد» معنای بخشش دارد. درست نادرست

۷- برای هر یک از واژه های زیر، یک هم خانواده از متن درس پیدا کنید. (۱ نمره)

پ. انعکاس (معکوس - عکس) ت. معزول (عزل - اعتزال)

۸- نوع «را» را در عبارت های زیر مشخص نمایید. (۱ نمره)

ث. کودک ما بغض خود را خورد (نشانه مفعولی) ج. تانک هاتان را در کمین هستم (گسست یا فک اضافه)

۹- مفهوم کنایی جمله های داده شده را بنویسید. (۱ نمره)

چ. خانه هامان تنگ خواهد شد (اشغال شدن کشور و سرزمین به دست دشمنان)

ح. ناممان در دفتر تاریخ کوچک و کمرنگ خواهد شد (حقیر و بی اعتبار شدن)

۱۰- واژه‌های قافیه را در بند هفتم درس (خون میان سنگر آزادگان جوشید از کمند آرزوها رست) نشان دهید. (۱ نمره)

جست - رست

۱۱- متن درس «آرشی دیگر» درون‌مایه‌ای حماسی دارد. «حماسه» نوعی از اشعار وصفی است که به بیان پهلوانی‌ها، مردانگی‌ها، بزرگی‌ها و فداکاری‌های یک ملت یا فرد می‌پردازد به گونه‌ای که مظاهر زندگی شخصیت‌هایش را نشان دهد. به نظر شما چرا شاعر نام‌های «دستان، سیاوش و آرش» را آورده است؟ راز ماندگاری و محبوبیت این شخصیت‌ها در چه چیزی نهفته است؟ (۱/۵ نمره)

با توجه به اینکه درون‌مایه حماسی دارد و این شخصیت‌های ملی برای نام ایران کارهای بزرگی کرده‌اند و از جان خود گذشته‌اند.

راز ماندگاری و محبوبیتشان در ایرانی بودن، پاک زیستن، عشق به سرزمین و مردمی بودنشان است.

۱۲- بیت‌های زیر به کدام داستان اشاره (تلمیح) دارد؟ چکیده پاسخ خود را در یک بند بنویسید. (۱/۵ نمره)

گفت آن یار کزو گشت سر دار بلند	جرمش این بود که اسرار هویدا می‌کرد
فیض روح‌القدس از باز مدد فرمایید	دیگران هم بکنند آنچه مسیحا می‌کرد

بیت نخست اشاره به داستان بر دار کردن حلاج (حسین بن منصور) دارد. به این دلیل که نمی‌بایست اسرار الهی را فاش می‌کرد.

بیت دوم به داستان مسیح پیامبر تلمیح دارد. معجزه‌ها و کارهای ناممکنی (زنده کردن مردگان) که فقط او می‌توانست انجام دهد.

* شعر زیر را بخوانید و به پرسش‌های ۱۳ تا ۱۵ پاسخ دهید.

لحظه‌ای دیگر / از تمام تانک‌ها تنها / تلی از خاکستر خاموش / ماند روی دست‌های دشت / آسمان از شوق دف می‌زد / شطّ خرمشهر کف می‌زد / شهر یکباره به هوش آمد / چشم اشک‌آلوده را وا کرد / بر فراز گنبدی زیبا / پرچم خود را تماشا کرد

۱۳- مترادف واژه‌های مشخص شده را بنویسید. (۱ نمره)

تل: تپه / دف: نام سازی دایره‌شکل / اشک‌آلوده: تر، خیس / فراز: بلندی

۱۴- دو آرایه ادبی در این بند پیدا کنید. {با ذکر نمونه} (۱ نمره)

تشخیص (دست زدن آسمان و کف زدن شط) - جناس (دست و دشت) - کنایه (روی دست ماندن)

۱۵- درک و دریافت خود را از سروده بالا بنویسید. {دو جمله} (۱ نمره)

بر پا شدن مجلس شادی به دلیل پیروزی رزمندگان در جنگ / سرافرازی و سربلندی ایران در برابر دشمن

* حکایت زیر را بخوانید و به پرسش‌ها پاسخ دهید.

«گفت: چگونه می‌بینی عمل خویش را؟ گفت: زندگانی‌ات دراز باد! نه مرد به عمل بزرگ و شریف گردد، بلکه عمل به مرد بزرگ و شریف گردد. پس در هر عمل که هست، نیکوسیرتی می‌باید و داد.»

۱۶- نقش دستوری واژه‌های مشخص شده را بنویسید. {دو مورد} (۱ نمره) بزرگ: مسند / عمل: متمم

۱۷- منظور از عبارت «نه مرد به عمل بزرگ و شریف گردد، بلکه عمل به مرد بزرگ و شریف گردد» چیست؟ (۱ نمره)

انسان به وسیله کار به بزرگی نمی‌رسد، این کار است که به وسیله انسان و کارگزار آن بزرگ می‌شود و اهمیت پیدا می‌کند.

۱۷- روخوانی درس دهم {خواندن درست و روان، رعایت لحن، آهنگ و ایستگاه‌های آوایی} (۵ نمره)

تاریخ: ۱۳۹۹ / ۰ / ۰

«به نام خداوند جان و خرد»

نام و نام خانوادگی:

زمان: ۴۵ دقیقه

کاربرگ درس فارسی نهم

نام آموزشگاه:

تعداد صفحه: دو

درس یازدهم «زن پارسا»

شماره دانش آموز:

۱- سراینده «مصیبت نامه» و «الهی نامه» که کتابی را هم در شرح حال بزرگان عرفان به نثر نگاشت، کیست؟ (۵/۰ نمره)

(۱) جلال الدین مولوی (۲) عطار نیشابوری (۳) سنایی غزنوی (۴) رابعه عدویه

۲- زمان فعل های مشخص شده در کدام گزینه آمده است؟ (۵/۰ نمره)

«رابعه به خانه رفت و دایم روزه داشتی و همه شب نماز کردی و تا روز برپا بودی.»

(۱) ماضی ساده - ماضی استمراری - ماضی استمراری (۲) گذشته ساده - گذشته ساده - گذشته ساده

(۳) ماضی مطلق - گذشته ساده - گذشته استمراری (۴) مضارع التزامی - ماضی ساده - ماضی استمراری

۳- عبارت زیر، به کدام گزینه اشاره دارد؟ (۵/۰ نمره)

«تو خود را رنجه مدار ای طرّا! که اگر یک دوست خفته است، دوست دیگر بیدار است.»

(۱) غمگین نشدن راهزن از خواب دوستش (۲) خواب نوبتی دوستان در مسافرت

(۳) نگهداری نوبتی دوستان از دارایی های یکدیگر (۴) پشتیبانی خدا از بندگان در همه حال

۴- در کدام گزینه، هم خانواده ای برای یکی از واژه های متن زیر وجود ندارد؟ (۵/۰ نمره)

«آنان که یاد آن مقاومت عظیم را در دل محفوظ داشته اند پیر شده اند. کودکان می انگارند که فرصتی پایان ناپذیر برای زیستن دارند؛ اما چنین نیست. فرصت زیستن چه در صلح و چه در جنگ کوتاه است.

(۱) معظم - حفاظت - مصلحت (۲) عظمت - حافظ - صلاحیت (۳) قومیت - حافظه - صلاح (۴) قوام - تعظیم - مصلح

* درستی یا نادرستی عبارت های زیر را مشخص کنید. (۱ نمره)

۵- عبارت «دزد را کی زهره آن بود که گرد او گردد» پرسش انکاری دارد. درست نادرست

۶- «درم» شکل نوشتاری و کوتاه شده واژه درهم و به معنای سکه طلاست. درست نادرست

* جاهای خالی را با واژه های مناسب درس کامل نمایید. (۱ نمره)

۷- صومعه به معنی پرستشگاه و محل عبادت است که در گذشته در بالای تپه یا بلندی قرار داشت.

۸- زهره کیسه ای است کبودرنگ و دارای مایعی زرد. در ادب فارسی مجاز از جرأت و دلیری است.

۹- نوع «را» را در گزینه های زیر مشخص کنید. (۱ نمره)

الف. پدر او را سه دختر بود. مالکیت (سه دختر داشت)

ب. مرا از این همه هیچ غم نیست. مالکیت (غم ندارم)

۱۰- فعل های مشخص شده را به صورت امروزی برگردانید. (۱ نمره)

پ. اگر کار به دست من استی، یک ساعت از خدمتت نیاسودمی

نمی آسودم

می بود

۱۱- موارد خواسته شده را بنویسید. (۱ نمره)

ت. گذشته استمراری، سوم شخص مفرد از «نازش»: می‌نازید

ث. گذشته مستمر، اول شخص جمع از «اندیشناک»: داشتیم می‌اندیشیدیم

۱۲- نقش دستوری ضمیرهای پیوسته را در جمله‌های زیر پیدا کنید. (۱ نمره)

ج. یک ساعت از خدمت نیاسودمی. **مضاف‌الیه (خدمت تو)**

چ. فردا جاهیت خواهد بود که مقربان آسمان به تو نازند. **متمم (جاهی برای تو)**

۱۳- در عبارت داده شده زیر دو وابسته پیشین بیابید و نوع آن‌ها را مشخص نمایید. (۱ نمره)

ح. غمگین مباش که این دختر، سیده‌ای است که هفتاد هزار امت من در شفاعت او خواهند بود.

صفت اشاره **صفت شمارشی**

۱۳- واژه پیغمبر این‌گونه بوده است: پیغام + بر + نده. دو واژه دیگر مثال بزنید که ساختارش مانند آن باشد. (۱ نمره)

خ. سخنگو (سخن + گو + نده) / رهنما (راه + نما + نده)

۱۴- مفهوم کنایی جمله‌های زیر را بنویسید. (۱ نمره)

د. دل سپردن: **علاقه‌مند شدن** ذ. روی بر خاک نهادن: **خاکساری و فروتنی کردن**

۱۵- چرا عطار به این نام معروف شده است؟ معنی واژه عطار را در زمان گذشته و حال مقایسه کنید. (۱ نمره)

ر. به این دلیل عطار می‌گویند که شغل طبابت داشته و بیماران را درمان می‌کرده است.

در گذشته به معنای عطرفروش بوده ولی امروزه به کسی می‌گویند که گیاهان دارویی می‌فروشد.

۱۶- «خواجه» در این درس به معنای صاحب به‌کار رفته است. چه کاربردهای معنایی دیگری برای آن می‌شناسید؟ (۱ نمره)

ز. به معنای دولتمند و عنوانی برای بزرگان (وزیران، دانشمندان، بزرگان کشور و ...) به‌کار می‌رفته است.

۱۷- مفهوم عبارت‌های زیر را به فارسی روان امروزی بنویسید. (۲ نمره)

آوازی شنید که غم مخور، فردا جاهیت خواهد بود؛ چنان‌که مقربان آسمان به تو نازند.

ژ. صدایی را شنید که ناراحت نباش؛ در آینده آن‌چنان مقامی به دست می‌آوری که فرشتگان به تو افتخار می‌کنند.

الاهی تو می‌دانی که هوای دل من در موافقت فرمان توست و روشنایی چشم من در خدمت درگاه تو.

س. پروردگارا تو آگاهی که علاقه قلبیم این است که از دستورهای تو پیروی کنم و دلخوشی‌ام به عبادت کردن در درگاه تو.

۱۸- روخوانی دو بند درس یازدهم (۵ نمره)

{خواندن درست و روان، رعایت لحن و آهنگ و ایستگاه‌های آوایی}

نام و نام خانوادگی:

«اول دفتر به نام ایزد دانا»

تاریخ: ۱۳۹۹ / ۰ / ۰

نام آموزشگاه:

کاربرگ فارسی - پایه نهم

زمان: ۴۵ دقیقه

شماره دانش آموز:

درس دوازدهم؛ پیام پیامبر و حکایت

تعداد صفحه: دو

* پرسش‌های چهارگزینه‌ای (۱/۵ نمره)

۱- هم‌خانواده‌ی واژه‌های متن زیر، در کدام گزینه به‌درستی آورده شده است؟

«ای ابوذر، خداوند **متعال** به سیمای **ظاهر** و دارایی‌ها و گفته‌هایتان نمی‌نگرد، بلکه به دل‌ها و کردارتان می‌نگرد.»

(۱) بذر- سیماب (۲) **علی- ظهور** (۳) علیم- کردگار (۴) ظهر- نگارش

۲- کتاب «پیام پیامبر» را چه کسانی به فارسی بازگردانده‌اند؟

(۱) اکبری شلدره و گودرزی (۲) خرمشاهی و خوافی (۳) آوینی و انصاری (۴) **خرمشاهی و انصاری**

۳- ماضی بعید و ماضی التزامی از فعل «خوانده‌ای» در کدام گزینه آمده است؟

(۱) می‌خواندی - خوانده بودی (۲) خوانده بود - خوانده باشد (۳) **خوانده بودی - خوانده باشی** (۴) داشتی می‌خواندی - می‌خواندی

* درستی یا نادرستی گزینه‌های زیر را مشخص کنید. (۱/۵ نمره)

۴- در مصراع «علم دین بام گلشن جان است» آرایه تشبیه به کار رفته است. **درست** نادرست

۵- «چون» در جمله «چون یک اندام را رنجی رسد، همه اندام‌ها رنجور شوند» به معنای **چرا** است. **درست** نادرست

۶- در رسم‌الخط امروزی زبان فارسی، واژه‌های «بیهوده و بیچاره» را سر هم و پیوسته می‌نویسیم. **درست** نادرست

* با مرتب کردن حروف درهم‌ریخته درون کمانک‌ها، جاهای خالی را کامل کنید. (۱ نمره)

۷- پیام پیامبر گنجینه و **آبخوری** است که انسانیت برای شکوفایی بدان نیازمند است. (خ ب ش و ا ر)

۸- ای ابوذر، پنج چیز را پیش از پنج چیز **غنیمت** شمار. (ن ت م غ ی)

* پرسش‌های تشریحی

۹- واژه‌ها را با هم ترکیب کنید و شکل درست آن‌ها را بنویسید. (۱ نمره)

الف) پی + آمد (**پیامد**) ب) دست + آورد (**دست‌آورد**)

۱۰- برای هر یک از واژه‌های زیر، دو هم‌خانواده بیاورید. (۱ نمره)

پ. مشتاق (**شوق** / **اشتیاق**) ت. امان (**امنیت** / **امن**)

۱۱- با راهنمای درون کمانک‌ها موارد خواسته شده را بیابید و بیت‌ها را کامل کنید. (۱ نمره)

ث. **گفته بودم** چو بیایی غم دل با تو بگویم / چه بگویم که غم از دل برود چون تو بیایی {گذشته بعید، اول شخص مفرد از بگویی}

ج. دیشب صدای تیشه از بیستون نیامد شاید به خواب شیرین فرهاد **رفته باشد** {ماضی التزامی، سوم شخص مفرد از برود}

۱۲- بیت «چو عضوی به درد آورد روزگار / دگر عضوها را نماند قرار» کدام بخش درس را به یاد می‌آورد؟ (۱ نمره)

مثل مؤمنان جمله چون یک تن است، چون یک اندام را رنجی رسد، همه اندام‌ها آگاهی یابند و رنجور شوند.

۱۳- عبارت زیر را تفسیر کنید. (۱ نمره)

هم‌نشین نیک بهتر از تنهایی است و تنهایی بهتر از هم‌نشین بد است.

هم‌نشین و دوست خوب نقش سازنده‌ای برای انسان دارد و به او کمک می‌کند تا راه درست و سنجیده را برگزیند و بهتر زندگی کند.

ولی هم‌نشین نامناسب می‌تواند برای انسان خطرآفرین باشد و برای او دردسرهایی به وجود بیاورد. برای همین تنها ماندن از داشتن

چنین هم‌نشینی بهتر خواهد بود.

۱۴- چرا دربارهٔ چیزی که به آن آگاهی و دانش نداریم بهتر است بگوییم: نمی‌دانم؟! برای پاسخ خود دلیل بیاورید. (۱ نمره)

برای اینکه از پیامدهای آن در امان بمانیم/ دیگران را به بیراهه راهنمایی نکنیم

۱۵- حکایت زیر از «روضهٔ خلد مجد خوافی» برگزیده شده است. آن را بخوانید و به پرسش‌ها پاسخ دهید. (۵ نمره)

سلمان فارسی بر لشکری بود. در میان رعایا چنان حقیر می‌نمود که وقتی خادمی به وی رسید. گفت: «این توبرهٔ کاه بردار و به لشکرگاه سلمان بر.» چون به لشکرگاه رسید، مردم گفتند: «امیر است.» آن خادم بترسید و در قدم وی افتاد. سلمان گفت: «به سه وجه این کار از برای خود کردم، نه از بهر تو. هیچ اندیشه مدار» اول آن که تکبر از من دفع شود؛ دوم آنکه دل تو خوش شود؛ سوم آن که از عهدهٔ حفظ رعیت بیرون آمده باشم.

ج. برای هر کدام از واژه‌های مشخص شده یک مترادف بیاورید.

رعایا: ج رعیت، مردم عادی/ توبره: کیسه/ وجه: دلیل، صورت/ از بهر: برای، به خاطر

ح. از حکایت، دو آرایهٔ ادبی پیدا کنید. (با ذکر جمله یا بیت)

کنایه (در قدم وی افتاد) تناسب (رعایا - خادم - امیر)

خ. کاربرد معنایی واژهٔ «اندیشه» را در متن حکایت و امروز مقایسه کنید.

اندیشه در این حکایت به معنی ترسیدن و بیمناک بودن به کار رفته است. ولی امروزه بیشتر به معنای فکر کردن به کار می‌رود.

د. دو پیام بنیادین و اصلی این حکایت را بیان کنید.

رفتار درست سلمان با خدمتکارش می‌تواند الگوی مناسبی برای فرمانروایان امروزی باشد/ تعهد به انجام کار و احساس مسئولیت حاکم در برابر مردم پیامد خوبی دارد/ پرهیز از خودخواهی و تکبر

ذ. وابسته‌های پیشین و پسین را بیابید. (برای هر کدام دو مورد)

وابسته‌های پیشین: این توبرهٔ کاه/ آن خادم/ این کار وابسته‌های پسین: سلمان فارسی/ لشکرگاه سلمان/ قدم وی

۱۶- روخوانی درس دوازدهم و حکایت {خواندن درست و روان، رعایت لحن، آهنگ و ایستگاه‌های آوایی} (۵ نمره)

تندرست و پرامن باشید

طراح: سید مهدی زارع حسینی- مشهد

نام و نام خانوادگی:		«به نام ایزد رهنمای»		تاریخ: ... / ... / ۹۹
نام آموزشگاه:		کاربرگ آموزشی فارسی پایه نهم		زمان: ۴۵ دقیقه
شماره دانش آموز:		درس سیزدهم {آشنای غریبان و میلاد گل}		تعداد صفحه: دو
ردیف	پرسش	بارم		
۱	کدام گزینه به معنی واژه مشخص شده اشاره دارد؟ «گلزار ز عیش لاله باران شد سلطان زمین و آسمان آمد» (۱) زیستن □ (۲) زندگی □ (۳) فراوانی □ (۴) شادی □	۰/۵		
۲	لحن خوانش شعرهای «آشنای غریبان و میلاد گل» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟ (۱) شاد - عاطفی □ (۲) توصیفی - عاطفی □ (۳) عاطفی - شاد □ (۴) روایی - شاد □	۰/۵		
۳	مفهوم شادی و سرخوشی از کدام مصراع دریافت نمی شود؟ (۱) بهار آمد بهار آمد سلام آورد مستان را □ (۲) شاعران وارث آب و خرد و روشنی اند □ (۳) زهی باغ، زهی باغ که بشکفت ز بالا □ (۴) ای عاشقان ای عاشقان آمد گه وصل و لقا □	۰/۵		
۴	کدام گزینه، معنی و مفهوم درست بیت زیر را نشان می دهد؟ «نام تو رخصت رویش است و طراوت زین سبب، برگ و باران تو را می شناسند» (۱) نام امام رضا (ع)، مجوز سرسبزی و شادابی است؛ از این روست که برگ و باران با نام ایشان آشنایند □ (۲) برای رسیدن به سرزندگی و طراوت باید نام خداوند بر زبان باشد، برگ و باران شب و روز او را یاد می کنند □ (۳) ای نوجوان، تو الگوی شکوفایی و نشاط هستی، حتی برگ و باران هم تو را با این ویژگی ها می شناسند □ (۴) خداوند، اجازه ی روییدن و شادابی را به آفریده ها می دهد. برگ و باران هم با این لطف خدا آشنا هستند □	۰/۵		
۵	بیت «پرسش تشنگی را تو آبی، جوابی / ریگ های بیابان تو را می شناسند» تشخیص و جناس دارد. درست □ نادرست □	۰/۵		
۶	شعرهای «آشنای غریبان» و «میلاد گل» در قالب غزل سروده شده اند. درست □ نادرست □	۰/۵		
۷	برای هر یک از واژه های زیر دو هم خانواده بیاورید. میلاد (تولد - ولادت) منجی (نجات - ناجی)	۱		
۸	درباره تاریخچه «واژه خرقة و آیین خرقة پوشی» جست و جو کنید و نتیجه پژوهش خود را در یک بند بنویسید. خرقة، لباس کهنه و معمولاً پاره پاره ای بوده که در گذشته، درویشان و صوفیان با آدابی خاص از دست شیخ و مراد گرفته، می پوشیده اند. پوشیدن خرقة نزد صوفیه در حکم تسلیم به فرمان شیخ بوده است. دو گونه خرقة وجود داشته است: خرقة ارادت که از شیخ خود می گرفتند و خرقة تبرک که می توانستند از هر شیخی بگیرند و بپوشند.	۱/۵		
۹	نوع ردیف را در نمونه های زیر مشخص کنید. ثنا و حمد بی پایان خدا را که صنعتش در وجود آورد ما را (را: حرف) که در بوستانش همیشه گل است به کوه اندرش لاله و سنبل است (است: فعل) ای خرم از فروغ رخت لاله زار عمر باز آ که ریخت بی گل رویت بهار عمر (عمر: اسم)	۱/۵		

۱۰	بیت‌های زیر به چه رویدادی تلمیح و اشاره دارند؟ میلاد گل و بهار جان آمد برخیز که عید می‌کشان آمد اشاره به نیمه شعبان و میلاد حضرت مهدی (عج) کاش من هم عبور تو را دیده بودم کوچه‌های خراسان تو را می‌شناسند تلمیح به آمدن امام رضا (ع) به سرزمین خراسان																
۱۱	دو ویژگی و اهمیت ردیف را در شعر فارسی بنویسید. افزودن به آهنگ و موسیقی شعر - پدید آوردن پیوندهای جدید با واژگان بیت‌ها - افزایش ظرفیت معنایی شعر																
۱۲	بیت زیر را بخوانید و به موارد خواسته شده پاسخ دهید. اینک ای خوب فصل غریبی سرآمد چون تمام غریبان تو را می‌شناسند الف - یک وابسته پیشین و یک وابسته پسین بیابید و نوع آن‌ها را مشخص کنید. تمام: وابسته پیشین و صفت مبهم/ غریبی: وابسته پسین و مضاف‌الیه ب - یک واژه هم‌آوا پیدا کنید و شکل دیگر آن را همراه مترادف‌هایشان بنویسید. غریبان (غریب): ناآشنا و تنها/ هم‌آوا: قریب: نزدیک																
۱۳	جدول زیر را کامل کنید. (با رعایت شخص و شمار)	<table><tr><th>فعل</th><th>گذشته بعید</th><th>گذشته استمراری</th><th>مضارع اخباری</th><th>مضارع مستمر</th></tr><tr><td>زنید</td><td>زده بودید</td><td>می‌زدید</td><td>می‌زنید</td><td>دارید می‌زنید</td></tr><tr><td>بست</td><td>بسته بود</td><td>می‌بست</td><td>می‌بندد</td><td>دارد می‌بندد</td></tr></table>	فعل	گذشته بعید	گذشته استمراری	مضارع اخباری	مضارع مستمر	زنید	زده بودید	می‌زدید	می‌زنید	دارید می‌زنید	بست	بسته بود	می‌بست	می‌بندد	دارد می‌بندد
فعل	گذشته بعید	گذشته استمراری	مضارع اخباری	مضارع مستمر													
زنید	زده بودید	می‌زدید	می‌زنید	دارید می‌زنید													
بست	بسته بود	می‌بست	می‌بندد	دارد می‌بندد													
۱۴	واژه‌های زیر را از نظر ساختمان (ساده، وندی، مرکب، وندی مرکب) دسته‌بندی کنید. { خاموش - آماده - لاله‌باران - می‌کشان - رویش - خروشان - تشنگی - خراسان } ساده: خاموش - آماده - خراسان وندی: رویش (بن مضارع روی + ش) - خروشان (بن مضارع خروش + ان) - تشنگی (تشنه + ی) مرکب: ندارد/ وندی مرکب (لاله‌باران: لاله + بار + ان)																
۱۵	- از بر کردن یکی از شعرهای درس سیزدهم (۲ نمره) - غزل کامل آشنای غریبان را بیابید و با توجه به سنجه‌های زیر بخوانید: (۳ نمره) { خواندن درست و روان، رعایت لحن و ایستگاه‌های آوایی }																
تدرست ویدرام باشد. س.م. زارع حسینی- مشهد- ۹۹																	

نام و نام خانوادگی: «به نام آنکه جان را فکرت آموخت» نام آموزشگاه: کاربرگ آموزشی فارسی پایه نهم شماره دانش آموز: درس چهاردهم {پیدای پنهان}			تاریخ: ... / ... / ۹۹ زمان: ۴۵ دقیقه تعداد صفحه: دو
ردیف	پرسش	بارم	
۱	در عبارت زیر واژه حکمت به چه معنا است؟ «پس نمی بینی حکیم علیم در هر امری، آنچه به عمل آورده، همه موافق حکمت است و راه خطا در آن نیست» الف. حکم و فرمان □ ب. علم و دانش □ پ. قسمت و روزی □ ت. قضا و قدر □	۰/۵	
۲	هم خانواده‌ی واژه‌های متن زیر، در کدام گزینه به درستی آورده شده است؟ «ای مفضل، نمی بینی که خداوند حکیم، حافظه و فراموشی را در آدمی قرار داده و هر دو ضد یکدیگرند؟ در هریک مصلحتی هست که وصف آن نمی توان کرد.» الف. حکومت - رقت - ضرردار - فصاحت □ ب. محک - تقریر - یکرنگی - حصول □ پ. ضلالت - فرایند - تضاد - صفوف □ ت. فضلا - حفاظت - صلاح - موصوف □	۰/۵	
۳	نقش واژه‌های مشخص شده در کدام گزینه نادرست است؟ الف. مفضل، اندوهناک، نزد امام صادق رفت. (صفت) □ ب. سلطان زمین و آسمان آمد (مضاف‌الیه) □ تو را ای گرامی وطن دوست دارم (مفعول) □ ت. همه برای مبارزه با دشمن آماده شدند. (نهاد) □	۰/۵	
۴	در همه گزینه‌ها کنایه به کار رفته است به جز گزینه ... الف. دلی دیرم خریدار محبت کزو گرم است بازار محبت □ ب. مکن کاری بر پاسنگت آيو جهان با این فراخی تنگت آيو □ پ. میلاد گل و بهار جان آمد برخیز! که عید می کشان آمد □ ت. پای چو در راه نهاد آن پسر پویه همی کرد و درآمد به سر □	۰/۵	
۵	«گلشن راز» کتاب منظومی است که محمود شبستری در پاسخ به امیر حسینی هروی سرود. درست □ نادرست □	۰/۵	
۶	اگر پسوند «مند» را پس از واژه «بهره» را بیاوریم، آن را این گونه می نویسیم: بهرمند درست □ نادرست □	۰/۵	
۷	قیدها جای ثابتی در جمله‌ها ندارند و هر جمله می تواند قیده‌های گوناگونی داشته باشد. درست □ نادرست □	۰/۵	
۸	درس «پیدای پنهان» را با چه لحن‌هایی می توان خواند؟ روایی و اندرزی	۰/۵	
۹	در شعرهای زیر قیده‌ها را بیابید و نوع آن‌ها را مشخص کنید. الف. برو آنجا که بود چشمی و گوشي با کس/ برو آنجا که تو را منتظرند ... (آنجا: قید مکان) ب. نیست یکدم شکند خواب به چشم کس و لیک/ غم این خفته چند ... (یکدم: قید زمان) پ. در راه تو کی ارزشی دارد این جان ما/ پاینده باد خاک ایران ما (کی: قید پرسش)	۱/۵	
۱۰	مفردها و جمع‌های واژه‌های زیر را دسته‌بندی کنید. سپس مفردها را به جمع و جمع‌ها را به مفرد تبدیل کنید. {احوال - معرفت - حوایج - مساکین - قوا - مصیبت} مفرد: معرفت (معارف)/ مصیبت (مصائب) جمع‌ها: احوال (حال)/ حوایج (حاجت)/ مساکین (مسکین)/ قوا (قوه)	۱/۵	

۱۱	جدول زیر را کامل کنید. (سوم شخص مفرد)	۲															
	<table><tr><th>واژه</th><th>مضارع اخباری</th><th>گذشته استمراری</th><th>گذشته نقلی</th><th>گذشته بعید</th></tr><tr><td>چینش</td><td>می‌چیند</td><td>می‌چید</td><td>چیده است</td><td>چیده بود</td></tr><tr><td>گریزان</td><td>می‌گریزد</td><td>می‌گریخت</td><td>گریخته است</td><td>گریخته بود</td></tr></table>	واژه	مضارع اخباری	گذشته استمراری	گذشته نقلی	گذشته بعید	چینش	می‌چیند	می‌چید	چیده است	چیده بود	گریزان	می‌گریزد	می‌گریخت	گریخته است	گریخته بود	
واژه	مضارع اخباری	گذشته استمراری	گذشته نقلی	گذشته بعید													
چینش	می‌چیند	می‌چید	چیده است	چیده بود													
گریزان	می‌گریزد	می‌گریخت	گریخته است	گریخته بود													
۱۲	برای واژه‌های {تواضع / بقا} یک مترادف و یک متضاد بنویسید. {تواضع: فروتنی # تکبر} {بقا: ماندن # فنا}	۱															
۱۳	با توجه به آنچه در درس آموخته‌اید، گزینه‌های الف و ب کدام صفت و ویژگی انسان و خدا را به یاد می‌آورد؟ اگر در آدمی نبود، هیچ‌کس از مصیبتی آرامش نمی‌یافت و کینه هیچ‌کس از سینه‌اش بیرون نمی‌شد و ... (فراموشی) داده است به آدمی آنچه صلاح دین و دنیای او در آن‌هاست و منع کرده از او دانستن امری را که در شأن و طاقت او نیست. (علیم)	۱															
۱۴	متن زیر را بخوانید و به موارد خواسته شده پاسخ دهید. اگر آدمی را هرگز دردی نمی‌رسید به چه چیز ترک می‌کرد گناهان را و به چه چیز تواضع می‌کرد برای خدا و تضرع می‌کرد نزد او؟ و به چه چیز مهربانی می‌کرد به مردم و صدقات می‌نمود به مساکین؟ نمی‌بینی کسی را که به دردی دچار شد، خضوع می‌کند و به درگاه خدا روی می‌آورد و طلب عافیت می‌کند و دست می‌گشاید به دادن صدقه؟ پس نمی‌بینی که حکیم علیم در هر امری آنچه به عمل آورده، همه موافق حکمت است و راه خطا در آن نیست؟ الف. متضاد واژه «صواب» را از متن بالا بیابید. خطا ب. در جمله نخست، نوع «را» را مشخص کنید. حرف اضافه: دردی به آدمی نمی‌رسید پ. واژه‌های «هر - همه» در سطر چهارم چه نقشی دارند؟ هر: صفت مبهم / همه: نهاد ت. یک کنایه از متن بالا پیدا کنید و مفهوم آن را بنویسید. دست می‌گشاید: بخشش می‌کند	۲															
۱۵	درک و دریافت خود را دربارهٔ دوبیتی زیر بیان کنید. ث. بود درد مو و درمانم از دوست بود وصل مو و هجرانم از دوست اگر قصابم از تن واکره پوست جدا هرگز نگردد جانم از دوست هرچه از دوست رسد نیکوست؛ شاعر همه چیز (درد و درمان / وصل و هجران) را از جانب دوست می‌داند و می‌گوید هرچه از او برسد، می‌پذیرد و هیچ‌گاه دلبستگی و علاقه‌اش از او جدا نمی‌شود.	۱															
۱۶	عبارت‌ها و بیت زیر را به فارسی روان امروزی برگردانید. (ج و چ ۵/۰ نمره - ح و د ۱ نمره) ج. امید نداشت که حسودی از فکر او بپردازد. امیدوار نبود حتی برای یک لحظه، حسود از فکر کردن به او آسوده باشد. چ. خوشحال برگشتم به آنچه از معرفت مرا حاصل شد. به آنچه از شناخت خدا برایم به‌دست آمد، خوشحال برگشتم. ح. بود قدر تو افزون از ملایک تو قدر خود نمی‌دانی چه حاصل ارزش و جایگاه تو از فرشتگان هم بیشتر و بالاتر است، ولی چه فایده که تو ارزش و جایگاه خود را نمی‌دانی! د. جهان جمله فروغ روی حق دان حق اندر وی ز پیدایی است پنهان همه جهان را پرتوی از روشنی و نور خدا بدان، خداوند از پیدایی بسیار در آن ناپیدا و پنهان است.	۳															
۱۷	خوانش درس «پیدای پنهان» {خواندن درست و روان، رعایت لحن و ایستگاه‌های آوایی}	۳															
آرزومندم: «تدرست و پیرام باشد» (س.م. زارع حسینی) مشهد- اسفند ۱۳۹۹																	

نام و نام خانوادگی: «به نام آنکه زیبایی را آفرید»			تاریخ: ... / ... / ۱۴۰۰
نام آموزشگاه:			زمان: ۴۵ دقیقه
شماره دانش آموز:			تعداد صفحه: دو
ردیف	پرسش	بارم	
۱	واژه «غره» در کدام گزینه کاربردی متفاوت دارد؟ الف. مشو غره بر حسن گفتار خویش ☐ (مغرور) ب. که زینهار به دنیا و مال غره مباش ☐ (مغرور) پ. آن یکی غره به مال است و یکی خسته ز فقر ☐ (مغرور) ت. گاه سلخ و غره بشمرديم و گاهی روز و شب ☐ (اول ماه)	۰/۵	
۲	کدام گزینه به ترتیب یکی از آثار «ویکتور هوگو» و «اقبال لاهوری» را معرفی می کند؟ الف. کارگران دریا - پیام پیامبر ☐ ب. شازده کوچولو - زبور عجم ☐ پ. بینوایان - پیام مشرق ☐ ت. کلیسای نتردام - اسرار خویش ☐	۰/۵	
۳	ساختمان متمم در کدام گزینه <u>وندى</u> است؟ الف. که در بوستانش همیشه گل است به کوه اندرش لاله و سنبل است ☐ وندی ب. ز مازندران یاد هرگز نکرد نجست از دلبران دیوان نبرد ☐ ساده پ. تو مر دیو را مردم بد شناس کسی کاو ندارد ز یزدان سپاس ☐ ساده ت. اگر جنگ جویی تو جنگ آورند جهان بر بد اندیش تنگ آورند ☐ مرکب	۰/۵	
۴	در کدام گزینه، پرسش انکاری به کار <u>نرفته</u> است؟ الف. عمرت تا کی به خودپرستی گذرد ☐ ب. بی نام تو نامه کی کنم باز ☐ ت. در اندیشه سخته کی گنجد او ☐ پ. نومید کی توان بود از لطف لایزالی ☐	۰/۵	
۵	«نیاکان» واژه ای جمع است. مفرد آن «نیاک» و به معنی افراد بزرگ و سرشناس است. درست ☐ نادرست ☐	۰/۵	
۶	اگر به واژه های «بهره - علاقه» پسوندهای «ور - مند» را بیفزاییم، از نظر املايي این گونه نوشته می شوند: بهره ور - علاقه مند درست ☐ نادرست ☐	۰/۵	
۷	برای خواندن درس «آرزو» چه لحن یا لحن هایی پیشنهاد می کنید؟ <u>اندرزی - عاطفی</u>	۰/۵	
۸	در عبارت زیر، قیدها را پیدا کنید و نوع آن ها را بنویسید. (دو مورد) تا گاهی باورهایت را مورد پرسش قرار دهند که دست کم یکی از آن ها اعتراض به حق باشد تا زیاده به خودت غره نشوی. زمان مقدار (کمیت) مقدار (کمیت)	۱	
۹	واژه «ارباب» در اصل جمع «رب» است. ولی در زبان فارسی معنای جمعش را از دست داده است و گویشوران آن را به صورت مفرد به کار می برند. دو واژه دیگر مثال بزیند که دارای چنین ویژگی باشد؟ جواهر: ج جوهر در اصل (جوهر فارسی)/ مراسم: ج مرسوم	۱	
۱۰	ویکتور هوگو در شعر آرزو می گوید: «برایت آرزومندم که دشمن نیز داشته باشی» داشتن دشمن می تواند برای انسان سودمند باشد. زیرا باورهای او را به چالش کشیده و مورد پرسش و ارزیابی قرار می دهد.	۱	
۱۱	واژه های زیر را با «گذار - گزار» به کار ببرید و واژه مرکب بسازید. {سپاس - وام - پایه - خدمت} سپاس گزار / وام گزار / پایه گزار / خدمت گزار	۱	
۱۲	عبارت «پول، ارباب بدی است؛ اما خدمتگزار خوبی است.» را تفسیر کنید. پول وسیله ای است برای خوب زیستن که اگر در خدمت انسان قرار بگیرد، خوب و شایسته است. ولی اگر پول، انسان را زیر فرمان خود بگیرد، خوب نیست. زیرا که انسان، همه چیز خود را فدای آن می کند و از زیبایی های زندگی دور می شود.	۱/۵	

۱۳	جدول زیر را کامل کنید. {الف: سوم شخص جمع / ب: دوم شخص مفرد}	۲															
	<table> <tr> <th>واژه</th><th>مضارع التزامی</th><th>مضارع مستمر</th><th>گذشته نقلی</th><th>گذشته استمراری</th></tr> <tr> <td>الف) گسستگی</td><td>بگسلد</td><td>دارد می‌گسلد</td><td>گسسته است</td><td>می‌گسست</td></tr> <tr> <td>ب) ورزش</td><td>بورزی</td><td>داری می‌ورزی</td><td>ورزیده است</td><td>می‌ورزید</td></tr> </table>	واژه	مضارع التزامی	مضارع مستمر	گذشته نقلی	گذشته استمراری	الف) گسستگی	بگسلد	دارد می‌گسلد	گسسته است	می‌گسست	ب) ورزش	بورزی	داری می‌ورزی	ورزیده است	می‌ورزید	
واژه	مضارع التزامی	مضارع مستمر	گذشته نقلی	گذشته استمراری													
الف) گسستگی	بگسلد	دارد می‌گسلد	گسسته است	می‌گسست													
ب) ورزش	بورزی	داری می‌ورزی	ورزیده است	می‌ورزید													
۱۴	بیت‌های زیر را بخوانید و پرسش‌ها پاسخ دهید. چون چراغ لاله سوزم در خیابان شما ای جوانان عجم جان من و جان شما حلقه گرد من زنید ای پیکران آب و گل آتشی در سینه دارم از نیاکان شما الف. دو بیت بالا را به فارسی روان امروزی برگردانید. من مانند چراغ لاله در گلزار شما پرتوافشانی می‌کنم. ای جوانان ایرانی و ای مجسمه‌های آب و گل، شما را سوگند می‌دهم که بیایید و گرد من حلقه بزنید، زیرا از پدران‌تان آتشی (عشقی) در دلم نهفته دارم. ب. آرایه‌های ادبی به کار رفته را پیدا کنید. (دو نمونه) تشبیه (من به چراغ) / کنایه (حلقه زدن) / تناسب (آب و گل) پ. منظور شاعر از «جوانان عجم» و «چراغ لاله» چیست؟ جوانان عجم: جوانان ایرانی / چراغ لاله: چراغی که مانند گل لاله بوده و درون آن شمع می‌گذاشتند.	۲															
۱۵	متن زیر را با دقت بخوانید و به موارد خواسته‌شده پاسخ دهید. امیدوارم به پرندهای دانه‌ای بدهی و به آواز مرغ سحری گوش کنی، وقتی که آواز سحرگاهی‌اش را سر می‌دهد. چرا که از این راه احساسی زیبا خواهی یافت به رایگان. امیدوارم که دانه‌ای هم بر خاک بیفشانی، هرچند خُرد بوده باشد و با رویدنش همراه شوی تا دریایی زندگی در یک درخت جریان دارد. الف. هم‌آوای «خرد» و بن مضارع «بیفشانی» را بنویسید. هم‌آوای «خرد»: درشت یا بزرگ / بن مضارع «بیفشانی»: افشان ب. یک کنایه و یک مراعات نظیر از متن بیابید. کنایه: آواز سر دادن / مراعات نظیر: پرند - مرغ سحری - دانه - خاک	۱															
۱۶	خوانش درس «آرزو» {خواندن درست و روان، رعایت لحن درس و ایستگاه‌های آوایی}	۳															
	برای تان آرزو مندم: «تدرست ویدرام باشی» س.م.م. زارع حسینی - مشهد - فروردین ۱۴۰۰																

نام و نام خانوادگی:	«به نام آنکه زیبایی را آفرید»	تاریخ: ... / ... / ۱۴۰۰
نام آموزشگاه:	کاربرگ آموزشی فارسی پایه نهم	زمان: ۴۵ دقیقه
شماره دانش آموز:	درس هفدهم {شازده کوچولو}	تعداد صفحه: دو
ردیف	پرسش	بارم
۱	لحن پیشنهادی شما برای خوانش درس هفدهم کدام لحن است؟ الف. داستانی - اندرزی □ ب. روایی - گفت‌وگو □ پ. توصیفی - تعلیمی □ ت. روایی - شاد □	۰/۵
۲	نادرستی املايي در کدام گزینه دیده می‌شود؟ الف. حدس زدن - جست‌وجو - ساعت وداع - تحت تأثیر □ ب. آذرخش - اندوهبار - حیف و افسوس - سرور و شادمانی □ پ. وقار تمام - تأمل کردن - علاقمند - حیرت و شگفتی □ ت. نغمه موسیقی - ساعت وداع - فراغت یافتن - بیهودگی □	۰/۵
۳	رابطه واژگانی «تضاد، ترادف و هم‌خانواده» در کدام گزینه به ترتیب آمده است؟ الف. فرزانه و جاهل / قافله و کاروان / ملوک و ملک □ ب. دنیا و عقبی / گذاشتن و رهاکردن / مصائب و معصیت □ پ. خُزن و فراق / آزادگی و جوانمردی / مزار و زیارت □ ت. واقف و بی‌خبر / رزق و خوشبختی / خلُقیات و اخلاق □	۰/۵
۴	کدام عبارت به نام یکی از کتاب‌های «آنتوان دوست‌اگزوپری» اشاره‌ای ندارد؟ الف. کتاب طبیعت سرشار از درس زندگی است. اگر پرواز شبانه را تجربه کنی، دلبستگی‌ات بدان دوچندان خواهد شد. □ ب. شازده کوچولو اندیشید و با خود گفت: «هنگامی که خیلی غمگین باشی، دوست داری غروب آفتاب را تماشا کنی». □ پ. زمین انسان‌ها گهواره راستین آن‌هاست. نمایانگر آینه‌ای درخشان و تابناک در جست‌وجوی حقیقتی پویا و نهفته. □ ت. شباهت رفتار کشیش فرانسوی در بینوایان با آن جوانمرد زاهد تبریزی در بوستان سعدی در خور توجه است. □	۰/۵
۵	واژه‌های «کمابیش - یکنواختی - وحشت‌زده - شاهزاده» از نظر ساختمان وندی - مرکبند. درست □ نادرست □	۰/۵
۶	در مصراع «که صورت نبندد دری دیگرم»، «صورت بستن» مفهومی کنایی ندارد. درست □ نادرست □	۰/۵
۷	در پایان برخی از متن‌ها، اصطلاح‌های «تلخیص و اقتباس» به کار می‌رود، آن‌ها را در یک سطر توضیح دهید. الف) تلخیص: به معنای خلاصه کردن است. متنی که خلاصه و کوتاه شده باشد به آن تلخیص می‌گویند. ب) اقتباس: به معنای برگرفتن. اگر در نوشته خود مطلبی را از آیه، حدیث یا شعر و سخنی بیاوریم به آن اقتباس می‌گویند.	۱
۸	یکی از این دو عبارت زیر را تفسیر کنید. (به زبان خودتان) پ) «هرچه را اهلی کنی، همیشه مسئول آن خواهی بود». ت) «آدم‌های بزرگ همیشه احتیاج به توضیح دارند». اگر انسان چیزی یا کسی را به خود وابسته و علاقه‌مند کند، نسبت به آن تعهد خواهد داشت و نمی‌تواند او را فراموش کند.	۱
۹	سه جمله زیبا از متن درس هفدهم بیابید و آرایه‌های آن‌ها را بنویسید. ث) نور اندیشه‌ای ذهنم را روشن کرد (تشبیه) ج) صدای پای تو همچون نغمه موسیقی مرا از لانه بیرون خواهد کشید. (تشبیه) چ) اگر شب هنگام به آسمان نگاه کنی، ستارگان شکفته خواهند بود. (تشخیص)	۱/۵
۱۰	با کمک یکی از واج‌های میانجی، ترکیب‌های زیر را کامل کنید. ح) هنر جوی تا کام یابی و ناز که جویندگی راه یابندگی است (یابنده + ی) خ) دیشب گله زلفش با باد همی کردم گفتا غلطی بگذر زین فکرت سودایی (سودا + ی) د) حلقه گرد من زنید ای پیکران آب و گل آتشی در سینه دارم از نیاکان شما (نیا + ان) {ملک‌الشعرا بهار} {حافظ شیرازی} {اقبال لاهوری}	۱/۵

۱۱	برای هریک از واژه‌های مشخص‌شده زیر، یک مترادف بیاورید. صدای نازک و عجیبی مرا بیدار کرد و من دچار <u>حیرت</u> شدم. یک روز راز دیگری از زندگی شاهزاده کوچک بر من <u>فاش</u> شد. صدای پای تو همچون <u>نغمه</u> موسیقی مرا از لانه بیرون خواهد کشید. همین که ساعت <u>وداع</u> فرا رسید؛ گفت: « <u>آوخ</u> که من خواهم گریست». چیزی که از وجود این شاهزاده مرا تا این درجه <u>مفتون</u> خود می‌سازد، وفای او نسبت به گل است. (ذ) <u>شگفتی</u> (ر) <u>آشکار</u> (ز) <u>صدا و آواز</u> (ژ) <u>خداحافظی</u> (س) <u>آه و افسوس</u> (ش) <u>شیفته</u>															
۱۳	جدول زیر را کامل کنید. {سوم شخص جمع فعل‌ها ساخته شود} <table><tr><th>واژه</th><th>مضارع التزامی</th><th>مضارع اخباری</th><th>گذشته نقلی</th><th>گذشته استمراری</th></tr><tr><td>ص) آرایشگاه</td><td><u>بیاراید</u></td><td>می‌آراید</td><td><u>آراسته است</u></td><td><u>می‌آراست</u></td></tr><tr><td>ض) <u>جُستار</u></td><td><u>بجوید</u></td><td><u>می‌جوید</u></td><td>جسته است</td><td><u>می‌جست</u></td></tr></table>	واژه	مضارع التزامی	مضارع اخباری	گذشته نقلی	گذشته استمراری	ص) آرایشگاه	<u>بیاراید</u>	می‌آراید	<u>آراسته است</u>	<u>می‌آراست</u>	ض) <u>جُستار</u>	<u>بجوید</u>	<u>می‌جوید</u>	جسته است	<u>می‌جست</u>
واژه	مضارع التزامی	مضارع اخباری	گذشته نقلی	گذشته استمراری												
ص) آرایشگاه	<u>بیاراید</u>	می‌آراید	<u>آراسته است</u>	<u>می‌آراست</u>												
ض) <u>جُستار</u>	<u>بجوید</u>	<u>می‌جوید</u>	جسته است	<u>می‌جست</u>												
۱۵	بیت‌های زیر را بخوانید و به موارد خواسته‌شده پاسخ دهید. بیا تا برآریم دستی ز دل که نتوان برآورد فردا ز گل کریم‌ا به رزق تو پرورده‌ایم به انعام و لطف تو خو کرده‌ایم چو ما را به دنیا تو کردی عزیز به عقبی همین چشم داریم نیز به لطفم بخوان و مران از درم ندارد به جز آستانت سرم چراغ یقینم فرا راه دار ز بد کردنم دست کوتاه دار خدایا به ذلت مران از درم که صورت نبندد دری دیگرم ط. شعر بالا در چه قالبی سروده شده است؟ واژه‌های قافیه را در بیت‌های دوم و پنجم بیابید. مثنوی (دوتایی) / بیت ۲: پرورده‌ایم - خو کرده‌ایم / بیت ۵: راه - کوتاه ظ. ضمیرهای پیوسته را در دو مصراع زیر پیدا کنید و نقش دستوری آن‌ها را بنویسید. خدایا به ذلت مران از درم «م» در مرم: مفعول (مرا مران) ز بد کردنم دست کوتاه دار «م» در دست من: مضاف‌الیه ع. آرایه‌های «تضاد» و «جناس» را در نیایش سعدی مشخص کنید. (برای هر کدام؛ یک نمونه) تضاد: دنیا # عقبی جناس: درم و سرم غ. در بیت نخستین، منظور شاعر از واژه‌های «فردا» و «گل» چیست؟ فردا مجاز از روز رستاخیز / گل: مجاز از قبر یا گور															
۱۶	- خوانش درس «آرزو» {خواندن درست و روان، رعایت لحن درس و ایستگاه‌های آوایی تکیه، درنگ و ...} - از بر کردن شعر «نیایش»															

همزمان با روز بزرگداشت سعدی به پایان رسید.

زارع حسینی - یکم اردیبهشت ۱۴۰۰ - مشهد